



VAASAN YLIOPISTON

TIEDOTUSLEHTI

1/1992 6.2.1992

Toimittaja: Arja Sallinen
Toimitussihteeri: Tarja Salo
Painos: 1700

Osoite: Vaasan yliopisto
PL 297, 65101 Vaasa
Puhelin: 961-3248 111
E-mail:
asa@chyde.uwasa.fi

ISSN 0788-6624

SISÄLLYS

Vaasan yliopiston vuosipäivä	1
Korkeakouluopiskelijoita eniten teknillistieteellisellä ja humanistisella alalla	3
Kaavamaisesta harjoittelusta vapaampaan kirjoittamiseen	4
Opetuksen kehittämis- ja arviointiprojekti käynnistyy Vaasan yliopistossa	6
Uutissatoa	8
Maailma muutosten virrassa - tulevaisuutta ei tiedä kukaan	10
Yhteyskustannukset edelleen tärkeitä yritysten sijaintia ratkaistaessa	12
Matkakertomuksia	14
Täydennyskoulutuskeskuksesta Eurovalmennusta	21
Vaasan yliopisto juhli ensimmäistä vuosipäiväänsä	22
Voimavarojen käyttöä tehostettava yhteistyöllä, työnjaolla ja erikoistumisella	24
Vaasan yliopiston julkaisusarjoissa 1991 ilmestyneet tutkimukset	27
Yhteistoiminnan tavoitteista ja toteuttamisesta Vaasan yliopistossa	28
Yliopisto uudenaikaiseen hallintoon	30
Suoritettut tutkimukset	32

Rehtori Ilkka Virtasen tervehdyssanat
Vaasan yliopiston vuosipäivän juhlassa 27.1.1992

Vaasan yliopiston vuosipäivä

Yliopiston perustehtävät ovat tieteellinen tutkimus ja siihen perustuva ylin akateeminen opetus. Näiden perustehtävien tavoitteet on asetettava ja niissä saavutettuja tuloksia arvioitava kansallisista ja kansainvälisistä lähtökohdista sekä näissä yhteyksissä käytettävien kriteerein. Yliopiston perustehtävien rinnalle ovat kuitenkin erityisesti viime aikoina nousseet yliopiston yhteiskunnalliset tehtävät, Vaasan yliopiston kaltaisen ns. maakuntayliopiston tapauksessa myös yliopiston välittömän vaikutusalueen odotuksista syntyvät tehtävät. Voidakseen toteuttaa viimeksimainittuja yhteiskunnallisia tehtäviään yliopistolla tulee olla hyvät suhteet ja toimivat yhteydet ympärillään olevaan yhteiskuntaan.

Lisääntyvä avautuminen yhteiskuntaan ja halu kehittää tämän sektorin yhteyksiä ovat olleet keskeinen peruste yliopiston vuosipäivän ja sen yliopiston eri sidosryhmille suunnatun päiväjuhlän järjestämiselle. Yliopiston vuosipäivä tarjoaa samalla mahdollisuuden yliopistolaisten oman identiteettin kirkastamiseen ja me-hengen kohottamiseen. Tämä puoli ohjelmasta toteutuu yliopistolaisten omassa vapaamuotoisessa ja toivottavasti riehakkaan iloisessa vuosipäivän iltajuhlassa.

Vuosipäivän ajoittumisella tammikuun 27. päivään on luonteva perusteensa yliopiston kantamuodon, Vaasan Kauppakorkeakoulun syntyhistoriassa. Tammikuun 27. päivänä 1966 valtioneuvosto hyväksyi Vaasan Kauppakorkeakoulun Säätiön anomuksen yksityisen, valtionapua saavan Vaasan Kauppakorkeakoulun perustamiseksi ja myönsi luvan korkeakoulun toiminnan aloittamiselle syksyllä 1968. Vuosikautia kestänyt uurastus korkeakoulun saamiseksi Pohjanmaalle ja Vaasaan oli tuottanut tuloksen.

Kaksikymmentäkuusi vuotta sitten perustamisluvan saanut kauppakorkeakoulu on nyt kehittynyt yliopistoksi. Laki ja asetukset Vaasan yliopistosta ovat olleet voimassa vajaan kuukauden. Yliopiston toiminta on muovautumassa näiden säädösten luomiin puitteisiin. Yliopiston vuosipäivän viettämiselle ensi kertaa juuri nyt on siis puolestaan perusteensa nykyisyydessä. Kun Vaasan yliopiston ensimmäinen toimintavuosi on myös itsenäisen Suomen 75-vuotisjuhlavuosi, aloittaa yliopisto vuosipäivänsä vietolla samalla oman osuutensa isänmaamme juhluvuoden tapahtumista. Herra pääministerin läsnäolo juhlassamme ja hänen kohta pitämänsä juhlapuhe luovat edellytykset juhlan viettämiselle myös tässä merkityksessä. Yliopiston panos juhluvuoden vietossa jatkuu lähinnä kansainväliselle tiedeyhteisölle suunnattujen seminaarien sekä kulttuurikisymyksille rakentuvan yleisölle avoimen Studia generalia -luentosarjan merkeissä.

Maamme nykyiset ja lähivuosien odotettavissa olevat talousnäkymät eivät ole kovinkaan otolliset. Yliopistolaitoksen kohdalla tilanne on - ainakin toistaiseksi - ollut myönteisesti poikkeava. Riittävän monella ja päätöksenteon kannalta keskeisellä taholla on ymmärretty, että kestävä keino taloudellisen kehityksen palauttamiseksi nousuun rakentuu kohoavan tiedon tason ja lisääntyvän osaamisen varaan. Yliopistoilla ja korkeakouluilla on tässä tehtävässä korvaamaton rooli.

Korkeakoululaitoksen kehityksen turvaava kehittämislaki on siis ainakin toistaiseksi kestänyt taloudellisen tilanteemme luomat paineet. On toivottava - uskottavakin - että näin on asianlaita myös jatkossa. Vaikka kehittämislaki turvaa vain voimavarojen säilymisen reaalisesti ennallaan, luovat takana olevat neljä voimakkaan kehityksen vuotta korkeakouluille kohtuulliset toimintaedellytykset jatkossakin - edellyttäen siis kuitenkin, että kehittämislain tavoitteista ei tingitä.

Vaasan yliopisto on päässyt osalliseksi kuluneiden vuosien hyvästä kehityksestä. Voimavaratilanteemme kehittyminen on ollut jopa keskimääräistä suotuisampaa - on ollut vihdoinkin meidän vuoromme. Kuluvana vuonnakin yllämme hienoiseen reaalkasvuun. Mikäli omaisimme jo vakiintuneen yliopistorakenteen ja sen edellyttämät toimintamuodot, tilannetta voisi pitää suorastaan hyvänä. Voimakkaiden kehittämistarpeiden ja monien perusteltujen, mutta toteutumattomien hankkeiden yliopistossa tilanne on kuitenkin vaikeampi. Suunnitelmia on lykättävä, niiden toteutus ajoitettava pitemmälle aikavälille, karsittavakin. Hankkeiden liikkeelle saamiseksi on löydettävä usein erillISRatkaisuja, myös väliaikaisia. Tässä työssä tarvitsemme runsaasti ystäviä ja tukijoita. Tämä päivä osoittaa, että näitä ystäviä ja tukijoita on onneksi olemassa.

Yliopisto on viimeisimmässä toiminta- ja taloussuunnitelmassaan esittänyt haluamansa suuntaviivat tulevalle kehitykselleen. Suunnitelmat ulottuvat monelta osin runsaasti normaalia 5-vuotissuunnittelua pidemmälle. Opetusministeriölle jätetty TTS sisältää itse asiassa vision siitä, miltä Vaasan yliopisto voisi näyttää 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä.

Yliopiston kauppatieteellinen ala on jo nyt saavuttanut valtakunnallisestikin merkittävän koon ja aseman: tehokkaasti toimiva peruskoulutus, ripeästi kehittyvä jatkokoulutus ja kansallisiin ja kansainvälisiin vahvuuksiin yltänyt tutkimustoiminta.

Alalla ei tavoitella ainakaan merkittävää opiskelijavolyymin kasvua; vahvuuksien säilyttäminen, uusien luominen sekä opetus- ja tutkimustoiminnan suuntaaminen nopeasti muuttuviin uusiin olosuhteisiin (mm. jatkuvasti lisääntyvä kansainvälisyys) luovat kuitenkin tarpeita, jotka eivät ole pelkästään olemassa-olevin voimavarojen hoidettavissa.

Humanistinen ala on humanistisen tiedekunnan aloittaessa siirtynyt kehityksensä toiseen vaiheeseen. Runsaat 10 vuotta kestänyt ensimmäinen vaihe päättyi viime vuoteen, jolloin tapahtui alan varsinainen läpimurto: ensimmäiset tohtorit valmistuivat, jatko-opiskelu kasvoi ja vilkastui muutenkin ja perustutkintojen määrässä siirryttiin aivan uudelle tasolle. Tiedekunnan kansainvälistyminen on niinkään edennyt pitkälle. Kielitieteistä liikkeelle lähtenyt tiedekunta on esittänyt mittavan suunnitelman, jolla tiedekunta kehittyisi kohti todellista humanistista tiedekuntaa. Suunniteltu kehitys säilyttää tiedekunnalla kuitenkin omaleimaisen profiilin. Avainsanoja kehityksessä ovat kielet, kulttuuri ja viestintä. Asioiden tarkastelu Itämeren alueella vallitsevia kieliä ja kulttuuriperintöjä painottaen luolisäprofiilia tiedekunnalle. Määrällisesti suunnitelma merkitsee nykyvolyymin kaksinkertaistumista.

Yhteiskuntatieteellinen ala on tiedekunnan aloittaessa vielä kehityksensä ensimmäisessä vaiheessa. Väitöskirjoja odotetaan kuitenkin lähivuosina ja alan laajentuminen perinteisten hallintotieteiden ulkopuolelle voidaan aloittaa jo kuluvana vuotena. Tiedekunnan tavoitteena on laajentua perusyhteiskuntatieteiden suuntaan kuitenkin niin, että nyt vallitseva profiili erottuu tulevassakin tiedekunnassa. Suunnitelman toteutuminen edellyttää merkittävää volyymin kasvua.

Yliopiston teknis-taloudellinen koulutus on lähtenyt liikkeelle yhteistyömallien pohjalta. Yhteistyössä tukeudutaan toisaalta Teknilliseen korkeakouluun, toisaalta kaupungin teknillisiin oppilaitoksiin. Yliopiston tavoitteena on aikaa myöten itsenäis-

tää alan koulutus, yhteistyö voi ja sen tuleekin jatkua myös tämän jälkeen. Vireillä on lukuisia valtion budjetin ulkopuolisia tai budjettia tukevia hankkeita, joilla tämän alan kehittymisedellytyksiä ollaan valmiit lisäämään.

Opetusministeriön suhtautuminen yliopiston mittavaan kehitysohjelmaan on periaatteessa myönteinen. Tuleva taloudellinen kehitys tulee kuitenkin viime kädessä ratkaisuun, millä aikataululla ja missä laajuudessa suunnitelmia on mahdollisuus toteuttaa. Budjetin ulkopuolisten rahoituslähteiden löytyminen ja uudentyöppösten toteutusmallien kehittäminen on lähivuosien ainoa mahdollisuus hankkeiden nopeaksi toteuttamiseksi: yliopiston ja ympäröivän yhteiskunnan tulisi tässäkin löytää toisensa entistä paremmin.

Täydennyskoulutus ja sen osana erityisesti avoimen korkeakoulun ideaan liittyvä aikuiskoulutus on yliopiston toiminnoista välittömimmän yliopiston lähivaikutusalueetta, Vaasan lääninä, palveleva. Kysyntä tällä sektorilla on erittäin voimakkaassa kasvussa ja kaikki merkit osoittavat, että suuntaus jatkuu. Yliopisto on löytänyt läänissä sijaitsevasta keskiasteen oppilaitoksista yhteistyöhaluisia ja -kykyisiä yhteistyökumppaneita niin, että kysyntään on pystytty myös kohtuullisesti vastaamaan. Yliopistotasaisen koulutuksen tulolla omalle paikkakunnalle on ollut opiskelumotivaatiota merkittävästi kohottava vaikutus. Avoimen korkeakouluopetuksen laajeneminen arvosanakokonaisuuksiin ja vähitellen yliopistoon sisään pääsyn mahdollistaviin tutkinnon osiin on ilmeinen kehityssuunta lähivuosina. Yliopisto ja yhteiskunta lähenevät tässäkin toisiaan.

Hyvät kuulijat! Vaasan yliopiston puolesta toivotan Teidät lämpimästi tervetulleiksi ensimmäistä kertaa vietettävän Vaasan yliopiston vuosipäivän juhlaan. Tarkoituksemme on luoda tästä vuotuinen perinne, joten toivon Teidän varaavan jo nyt aikaa ensi vuoden vastaavaa tapahtumaa varten. Tervetuloa!